

Shri Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh

Conducted

MATUSHRI MANIBEN MANSI BHIMSHI CHHADVA DHARMIK SHIKSHAN BOARD

Website : jainshikshan.org

E-mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ - ઉત્તર પેપર - ગુણ - ૧૦૦

સર્ટીફિકેટ કોર્સ શ્રેણી - ૩

પ્ર. ૧. સામાયિક - પ્રતિક્રમણ ના આધારે જવાબ લખો.

(૫૫)

(ક) પાઠપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ બાર)

(૨૪)

૧. સિજજંસ	વિમલ
વાસુપુજજં ચ	મણાંતં ચ જિણં
૨. સમણે	ફાસુએણં
નિગ્ગંથે	એસણિજજેણં
૩. દ્વેષ	અભ્યાખ્યાન
કલહ	પૈશુન્ય
૪. જં ચ ન સંભરામિ	જં ચ ન પડિકકમામિ
જં પડિકકમામિ	તસ્સ સવ્વસ્સ
૫. લોહાએ	સવ્વ મિચ્છોવયારાઓ
સવ્વ કાલિયાએ	સવ્વ ધમ્માઈક્કમણાએ
૬. કલ્લાણં	દેવયં
મંગલં	ચેઈયં
૭. ઇમં શરીરં	કંતં
ઇદ્દં	પિયં
૮. કુદંસણ વજજણા	એવા સમક્કિના
સમ્મત્ત સદ્દહણા	સમણો વાસએણં
૯. ભિક્ખાપરિયાએ	સાણા - વચ્છા - દારા સંઘટ્ટણાએ
ઉગ્ઘાડ - ક્વાડ - ઉગ્ઘાડણાએ	મંડી પાહુડિયા એ
૧૦. સુક્ક પુગ્ગલ પરિસાડેસુ વા	ઇત્થી પુરિસ સંજોગેસુ વા
વિગય જીવ કલેવરેસુ વા	નગર નિધ્ધમણેસુ વા
૧૧. અકરણિજજો	દુવ્વિચિંતિઓ
દુજ્જાઓ	અણાયારો

(ખ) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો.

(૧૨)

૧. બહુસુભેણં	- ઘણા શુભયોગે - સમાધિ ભાવે.
૨. કુવિયપમાણાઈક્કમે	- ઘર વખરીની મર્યાદા ઓળંગી હોય.
૩. ઇહલોગા સંસપ્પઓગે	- આલોકના સુખની ઇચ્છા કરે કે - મરીને મોટો રાજા બનું.
૪. સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ	- સર્વોષ્ઠ શ્રેષ્ઠ ભાવ સમાધિ આપો.
૫. બંધે	- ત્રસ જીવોને ગાઢે બંધને બાંધ્યા હોય.
૬. કાય દુપ્પણિહાણે	- સામાયિકમાં કાયા માઠી પ્રવર્તી હોય.
૭. તેમ્માહડે	- ચોરાઉ વસ્તુ લીધી હોય.
૮. અણુપાલિયં	- પાલન કરેલ.
૯. નિલ્લંછણ કમ્મે	- અંગોપાંગ છેદવા, સ્ત્રી - પુરુષ, આખલા, ઘોડા આદિને

- અપ્પમજિજય-દુપ્પમજિજય - ખસી કર્યા હોય કામ કીધા હોય.
 તથા વડીનીત જવાની ભૂમિની પ્રમાર્જના કરી ન હોય, અને
 કરી હોય ઉચ્ચાર પાસવણ ભૂમિ તો માઠી રીતે કરી હોય.
 ૧૦. જોગહિણં - મન, વચન, કાયા ના અસ્થિર યોગે ભણાયું હોય.
 ૧૧. સુએ - શ્રુતજ્ઞાન ને વિષે,

(ગ) માગધી શબ્દ લખો.

(૧૨)

૧. (સાત) ભયને જિતનારા (એવા) - જિય ભયાણં
૨. જે સ્ત્રીની સાથે સગાઈ થઈ છે, લગ્ન થયા નથી તેની સાથે ગમન કર્યું હોય. - અપરિગ્ગહિયા ગમણે
૩. મર્યાદાની બહાર થી વસ્તુ મંગાવી હોય - આણવણ પ્પઓગે
૪. શ્રાવકને નહિ કરવા યોગ્ય પાપ. - અસાવગ પાઉગ્ગો
૫. તુચ્છ આહાર નો ઉપયોગ કર્યો હોય. - તુચ્છોસહિ ભક્ખણયા
૬. પોતે સૂઝતો હોવા છતાં બીજા ને વહોરાવવાનું કહ્યું હોય. - પરોવએ સે
૭. મિથ્યાત્વના મતની ઈચ્છા કરવી. - કંખા
૮. ત્રણ પ્રકાર ના - તિણ્હં
૯. કોઈની છાની વાત ઉઘાડી કરવી - રહસાભક્ખાણે
૧૦. વચન દ્વારા મૌન રહીને - મોણેણં
૧૧. હિંસાકારી જૂનાં હથિયાર ને સજાવી નવા કર્યા હોય, તેમજ નવા વસાવ્યાં હોય. - સંજુત્તાહિગરણે

(ઘ) નીચેનાં પ્રશ્નો નાં જવાબ લખો.

(૭)

૧. ઈચ્છામિ ખમાસમણો પાઠમાં ૧૨ આવર્તન છે.
૨. ઈચ્છામિ ખમાસમણા પાઠથી કરવામાં આવતી વંદના શબ્દ અને ક્રિયા બંનેમાં ચરિયાતી છે.
૩. પાપોનો સર્વથા ત્યાગ કરવો તેને ચારિત્ર કહે છે, પરંતુ શ્રાવક મિથ્યાત્વનો સંપૂર્ણ પણે અને બાકીના પાપોનો આંશિક (શક્તિ પ્રમાણે) ત્યાગ કરે, તેથી શ્રાવકનાં વ્રતો ને ‘ચરિતા ચરિત્તે’ કહે છે.
૪. આ પાઠમાં પ્રતિક્રમણ કરવાની, અને જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપમાં લાગેલાં અતિચારોનું ચિંતન કરવા માટે કાઉસસગ્ગ કરવાની આજ્ઞા લેવામાં આવે છે.
૫. મિથ્યાત્વ, અવ્રત, પ્રમાદ, કષાય અને અશુભયોગનું પ્રતિક્રમણ કરવામાં આવે છે.
૬. પોતે ધારેલા નિયમથી વિરુદ્ધ આચરણ કરવું તે અકલ્પનીય છે અયોગ્ય પાપકારી આચરણ કરવું તે અકરણીય છે.
૭. સવ્વ ધમ્માઈક્કમણાએ એટલે બધાં જ ધર્મ અનુષ્ઠાનનું / નિયમોનું ઉલ્લંઘન કે વિરાધના રૂપ અશાતના.

પ્ર. ૨

(૨૫)

ક) નીચેનાં પ્રશ્નો નાં જવાબ આપો. (કોઈપણ આઠ)

(૧૬)

૧. ઇન્દ્રિય પાંચ હોય છે. ત્રસકાયને બે ઇન્દ્રિય, ત્રણ ઇન્દ્રિય, ચાર ઇન્દ્રિય કે પાંચ ઇન્દ્રિય હોય છે.
 દયા પાળવાનાં મુદ્દા. (૧) ઘરમાં કરોળિયાનાં જાળા, વાંદા, માંકડ, મંકોડા થાય નહિ તેવી સ્વચ્છતા જાળવવી અને જો થાય તો જતના પૂર્વક ઘરમાંથી દૂર કરવા.
૨. વનસ્પતિકાય નું કુળ ૨૮ લાખ કોડ છે.
 તેનું સંસ્થાન વિવિધ પ્રકારનું છે.
 પ્રત્યેક વનસ્પતિનાં વૃક્ષ ૧૦ બોલે કરી શોભે છે.

- (૧) મૂળ (૨) કંદ (૩) સ્કંધ (થડ) (૪) ત્વચા (છાલ) વગેરે ૧૦ બોલે
૩. નરક સાત હોય છે તેના કુળ ૧૪ ભેદ છે.
- નામ ગોત્ર
- (૧) ધમા રત્નાપ્રભા
- (૨) વંશા શર્કરા પ્રભા
૪. તળાવનાં પાણીનું જઘન્ય આયુષ્ય - અંતમૂહૂર્ત અને ઉત્કૃષ્ટ આયુષ્ય - ૭૦૦૦ વર્ષ.
તેનું સંસ્થા ન - પાણીના પરપોટા જેવું છે. વર્ણ - લાલ છે.
૫. દેવતા ના મુખ્ય ભેદ ચાર છે. કુલ દેવો ૧૮૮ છે.
- ભવન પતિ દેવો - ૨૫, જ્યોતિષી દેવો - ૧૦, વાણવ્યંતર દેવો - ૨૬, વૈમાનિક દેવો -
૩૮. ૮૮ ભેદના અપર્યાપ્તા + ૮૮ ભેદનાં પર્યાપ્તા - કુલ ૧૮૮ દેવો.
૬. સંમુર્ચિમ તિર્યચને પંચેન્દ્રિયની પાંચ ઇન્દ્રિય હોય છે. તેનાં કુલ ૫૩૧૧ લાખ કોડ (સાડા ત્રેપન)
છે. તેમની જઘન્ય સ્થિતિ અંતમૂહૂર્ત ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ પૂર્વ કોડ વર્ષની હોય છે.
૭. અંજના ઝથી - (ચોથી) નરકનું નામ છે. તેને પાંચ ઇન્દ્રિય હોય છે. “જઘન્ય આયુષ્ય નારકીનું
૧૦,૦૦૦ વર્ષ. ઉત્કૃષ્ટ આયુષ્ય - ૩૩ સાગરોપમ છે.
૮. કાય ૬ (છ) છે ? તેના ગોત્ર (૧) પૃથ્વીકાય (૨) અપકાય (૩) તેઉકાય (૪) વાઉકાય (૫)
વનસ્પતિ કાય (૬) ત્રસકાય
૯. ઉર પરિસર્પ - જે હૈયાભર ચાલે, પેટે ચાલે છે. જ્યારે
ભૂજપરિસર્પ - જે ભૂજાએ કરી ચાલે છે.
ઉર પરિસર્પ - સાપ, અજગર, અશાલિયો
ભૂજ પરિસર્પ - ઉંદર, ખિલકોલી, ગરોળી
૧૦. કંદમૂળ ના ત્યાગથી શાંતિ, શીતળતા, સભ્યતા, સહિષ્ણુતા વધે છે. સ્વભાવ ઠંડો રહે છે.
- ખ) ખાલી જગ્યા પૂરો (૬)
૧. વરસી તપનાં પારણા
૨. સુખ, દુઃખ
૩. ચીજ, વસ્તુ, સંજોગો.
- ગ) જોડકાં જોડો. (૩)
૧. એકેન્દ્રિય - બિલાડીના ટોપ
૨. બેઇન્દ્રિય - મામણ મુંડા
૩. તેઇન્દ્રિય - ઈતરડી
૪. ચૌરેન્દ્રિય - ખડ માંકડી
૫. સંમૂર્ચિમ મનુષ્ય - સિંઘાણોસુવા
૬. સંમૂર્ચિમ તિર્યચ - મગરમચ્છ

પ્ર. ૩ નીચેનાં પ્રશ્નો તથા ખાલી જગ્યા નાં જવાબ લખો. (કથાનાં આધારે) (૧૦)

૧. કુળ, ખાનદાન
૨. સર્વ શુભ લક્ષણોથી સંપન્ન, સુંદર દૃષ્ટિવાળી, ઉત્તમ જીવન જીવવા વાળી, ધાર્મિક સંસ્કારો વાળી
કન્યા.

૩. રૂપ, લાવણ્ય
૪. નિર્દોષ, યુવાન
૫. ક્ષમા, ક્રોધ
૬. ૨૦, પહેલા દેવલોકમાં
૭. સ્વરૂપવાન, ગુણ સંપન્ન
૮. ગણધર ગૌતમ સ્વામી આનંદ શ્રાવક ની વાત સાંભળીને ભગવાન મહાવીર સ્વામી પાસે આવ્યા. ઇરિયા વહિયા તથા બીજા શ્રમણ સૂત્ર નો કાઉસસગ્ગ કર્યો. ભગવાનને વંદન નમસ્કાર કર્યા. અને આનંદ શ્રાવકે આલોચના કરવી કે પોતે તે પૂછી લીધુ.

પ્ર. ૪ કાવ્યપૂર્તિ કરો

(૧૦)

૧. શું બાળકો મા-બાપ પાસે, બાળ કીડા નવ કરે !
ને મુખમાંથી જેમ આવે, તેમ શું નવ ઉચ્ચરે ?
તેમ જ તમારી પાસે તારક ! આજ ભોળા ભાવથી
જેવું બન્યું તેવું કહું, તેમાં કશું ખોટું નથી.
૨. મેં પરભવે કે આ ભવે, પણ હિત કાંઈ કર્યું નહિ,
તેથી કરી સંસારમાં, સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ,
જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા
આવેલ બાજી હાથમાં, અજ્ઞાનથી હારી ગયા.
૩. મેં મુખને મેલું કર્યું, દોષો પરાયા ગાઈને,
ને નેત્રને નિંદીત કર્યા પરનારીમાં લપટાઈને,
વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું, ચિંતવી નઠારું પર તણું,
હે નાથ ! મારું શું થશે ? ચાલાક થઈ ચૂક્યો ઘણું.
૪. મૈત્રીભાવ નું પવિત્ર ઝરણું, મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે,
શુભ થાઓ આ સકલ વિશ્વનું, એવી ભાવના નિત્ય રહે,
ગુણથી ભરેલા ગુણીજન દેખી, હૈયું મારું નૃત્ય કરે.
એ સંતોના ચરણ કમળમાં, મુજ જીવનનું અર્ધ રહે.
૫. દાન, શીયળ, તપ, ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર,
કરો આરાધો ભાવથી, તો પામો ભવપાર,
કરો દલાલી ધર્મની, દીપે અધિકી જ્યોત
કૃષ્ણ વાસુદેવ જાણવા, જેણે બાંધ્યું તીર્થંકર ગોત્ર

જય જિનેન્દ્ર